

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

**Ijtimoiy-gumanitar
fanlarning dolzarb
muammolari**

Jild 3, Son 11

2023

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 11 (3)-2023

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2023

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Аброр – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакарров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Носирходжаева Гулнора Абдукаҳхаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Турдиев Бехруз Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАРИ:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуратовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси

Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Утемуратов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳақимов Комил Бахтиярович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Раҳматов Элёр Жумабоевич – юридик фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Тошкент давлат юридик университети.

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Ҳашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги

педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Тайланова Шоҳида Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Василя Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбахор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психология кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

Содиқова Шоҳида Мархабоевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атакулович – сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхати (Рўйхатга) киритилган.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.
Муассис: "SCIENCEPROBLEMS TEAM"
масъулияти чекланган жамият.

Таҳририят манзили:

Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил: scienceproblems.uz@gmail.com

Телеграм канал: https://t.me/scienceproblems_uz

МУНДАРИЖА

07.00.00 – ТАРИХ ФАНЛАРИ

Kucharov Jamshid Qulnazarovich

ROSSIYANING PAHTA YETISHTIRISH BORASIDAGI SINOV-TAJRIBALARI XUSUSIDA AYRIM MULOHAZALAR (TURKISTON TO'PLAMI MATERIALLARI ASOSIDA) 11-14

Taʼbaev Amirbek Ashirbaevich

Б.Х.КАРМИШЕВА АСАРЛАРИДА “ИЛК ҚАБИЛАЛАР”ГА ОИД ЭТНОНИМЛАР МАСАЛАСИ 15-23

Ҳамаев Нодирбек Мўминович

ТУРКИСТОНДА ИСТИҚЛОЛ УЧУН КУРАШНИНГ РИВОЖЛАНИБ БОРИШИ ВА УНИНГ МАТБУОТДА ЁРИТИЛИШИ (1920-1924) 24-32

Tilavova Shahnoza Salohitdinovna

XIX ASR OXIRI – XX ASR BOSHLARIDA BUHORO AMIRLIGIDA JADIDLARNING FAOLIYATI 33-36

Қозоқов Тоҳиржон Қодиралиевич

НАМАНГАНДА ҚОЗИЛАР ВА СУДЛАР ТАРИХИ 37-42

Артикбаев Ойбек Салимахамаатович

ЎЗБЕК-ҚОЗОҚ ЭТНОМАДАНИЙ АЛОҚАЛАРИНИНГ ОИЛАВИЙ УРФ-ОДАТ ВА МАРОСИМЛАРДА НАМОЁН БЎЛИШИ (XX АСР ТОШКЕНТ ВОҲАСИ МИСОЛИДА) 43-56

Atavullayeva Shaxlo Musoyevna

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI BIRINCHI KONSTITUTSIYASINING YARATILISH TARIXI ... 57-62

8.00.00 – ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ

Қўчқаров Файзулло Абдужабборович

ХОРИЖИЙ ИНВЕСТИЦИЯЛАР – АГРАР СОҲАНИ ИННОВАЦИОН РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ 63-70

Shao Junling

ANALYSIS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF UZBEKISTAN'S REGIONAL ECONOMY .. 71-76

Ashirov Nurmurod Qulmatovich

RAQAMLI TECHNOLOGIYALARDAN KENG KO'LAMDA FOYDALANISHDA BANK TIZIMINI IMKONIYATLARINI OSHIRISH YO'LLARI 77-82

Togayev Salim Sobirovich

BANK XIZMATLARIGA BO'LGAN ISHONCHNI OSHIRISH YOHUD MIJOSNI JALB QILISHNING SAMARALI YO'LLARI 83-89

Саттаров Ғанижон Озодович

МИНТАҚА РАҚОБАТБАРДОШЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШДА ЭКСПОРТ САЛОҲИЯТИДАН ФОЙДАЛАНИШ ОМИЛЛАРИ 90-96

<i>Yakubova Samira</i> LEVERAGING PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIPS: STRATEGIES FOR OPTIMAL INVESTMENT FINANCING	97-102
<i>Abdualiyev Hamidulla Toxirjonovich</i> OLIY TA'LIM MUASSASASINING INNOVATSIYALARNI BOSHQARISH TIZIMIDAGI LOYIHALARNI BOSHQARISH OFISI	103-109
<i>Egamberdiyeva Salima Rayimovna</i> XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA QISHLOQ XO'JALIGIDA AKTIVLAR HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH	110-118
<i>Xolmamatov Diyor Haqberdievich</i> SANOAT KORXONALARINING BOZORDAGI MAVQEINI BAHOLASHDA SPACE TAHLIL USULIDAN FOYDALANISH	119-127
<i>Gafurova Dilshoda</i> INNOVATIVE MANAGEMENT IN HIGHER EDUCATION: ASSESSING STRATEGIES AND IMPACTS	128-132
<i>Xomidov Abdugaffor Axmadjonovich</i> TA'LIM SOHASIDA LOYIHALARNI BOSHQARISH	133-139
<i>Raxmonov Mirvoxid Rajabovich</i> NAVOIY VILOYATI ASOSIY KAPITALIGA INVESTITSIYALAR TUZILISHI VA DINAMIKASI TAHLILI	140-149
<i>Boyjigitov Sanjarbek Komiljon o'g'li</i> DON VA DONNI QAYTA ISHLASH KORXONALARIDA MARKETING XIZMATI SAMARADORLIGINI BAHOLASHDA SNW TAHLIL USULINING O'RNI VA UNI QO'LLASH XUSUSIYATLARI	150-159
<i>Aziza Umarova</i> AKSIYALARNI BIRLAMCHI OMMAVIY JOYLASHTIRISH (IPO) AMALIYOTI ORQALI MOLIYAVIY RESURSLARNI SHAKLLANTIRISHNING HORIJ TAJRIBASI	160-167
<i>Абдуллаев Бунёд Ўткирович</i> СУРХОҲДАРЁ ВИЛОЯТИДА ЭКОЛОГИК ТУРИЗМНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ	168-178
<i>Matjonov Bekjon Ravshonbekovich</i> SOME CHARACTERISTICS OF ENSURING FOOD SAFETY IN UZBEKISTAN	179-185
<i>Алиматова Наргис Абдухалиловна</i> КАМБАҒАЛЛИКНИ ҚИСҚАРТИРИШ-РАҚОБАТБАРДОШЛИК ОМИЛИ.....	186-197

09.00.00 - ФАЛСАФА ФАНЛАРИ

<i>Kobulniyazova Gulchexra Toshpulatovna</i> F. NITSSHE "HAYOT FALSAFASI" KONSEPSIYASI IJTIMOY RIVOJLANISHNING IRRATSIONAL ASOSI	198-204
<i>Qaxorov Pulotjon Xursanmurodovich</i> INSON MOHIYATI, UNING BIOLOGIK VA IJTIMOY TABIATI	205-211
<i>Турсунов Лочин Эркинович, Хакимова Дилноза Юсуфхоновна</i> РАЗВИТИЕ ПРАВОВОГО СОЗНАНИЯ У ЖЕНЩИН В УЗБЕКИСТАНЕ	212-218
<i>Urinboyev Dilmurod Tura o'g'li</i> HUQUQIY FAOLLIK VA HUQUQIY MADANIYATNI RIVOJLANTIRISH MUOMMOLARI.....	219-225
<i>Яздонов Зикирилло Шукуруллоевич</i> АЛ-ҲАКИМ АТ-ТЕРМИЗИЙНИНГ СЎФИЁНА ҚАРАШЛАРИ ВА МАЛОМАТИЙЛИККА МУНОСАБАТИ	226-231
<i>Nabiyev Maxsud Abdumannonovich</i> IQTISODIY MADANIYATNING MAZMUNIVAMOHIYATI	232-238
<i>Haydaraliyev Shuhratjon</i> MARKAZIY OSIYODA MILLATLARARO MUNOSABATLARNING MILLIY VA MINTAQAVIY XUSUSIYATLARI	239-243
<i>Хамраев Сардорбек Шарафутдинович</i> ЭКОТУРИЗМ ЖАРАЁНЛАРИНИ РИВОЖЛАНИШИНИНГ ТАРИХИЙ ЭВОЛЮЦИЯСИ..	244-250
<i>Xashimov Sheraxon Jo'raxonovich</i> O'ZBEKISTONNING XALQARO IMIDJINI YUKSALTIRISHDA MILLIY TURIZMDAGI EKOLOGIK TURIZMNING TUTGAN O'RNI	251-260
<i>Хатамова Рашида Закиржановна</i> ПАТРИОТИЗМ КАК ЭЛЕМЕНТ КУЛЬТУРЫ СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ	261-266
<i>Патиев Холдор Икромович</i> ЖАДИДЧИЛИК ҚАРАШЛАРИ НЕГИЗИДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИНИНГ ВУЖУДГА КЕЛИШИ ВА ЖАМИЯТДА РИВОЖЛАНИШИ	267-275
<i>Ismoilova Hayitxon Maxammadjonovna</i> FARG'ONA VODIYSIDA OILA URF-ODATLARI VA QADRIYATLARINING TRANSFORMATSIYASI VA UNING IJTIMOY JARAYONLARIDA NAMOYON BO'LISH XUSUSIYATLARI	276-280
<i>Raximova Rayxon Abdurasulovna</i> GLOBALLASHUV VA OILA AXLOQIY MADANIYATINING O'ZARO ALOQADORLIGI	281-287
<i>Raxmankulov Farhod Raximkulovich</i> MULKDORLAR QATLAMIDA IJTIMOY MAS'ULIYAT TUYG'USINI SHAKLLANTIRISH MASALALARI	288-292
<i>Shirinov Anvar Qanoatovich</i> MARKAZIY OSIYODA INSON TARAQQIYOTINING DOLZARB MASALALARI	293-299

Xandamova Marifat Akramovna
 “OSOR AL-BOQIYA” – ABU RAYHON BERUNIY ILMIY IJODINING DURDONASI..... 300-304

Teshaboev Muhiddin Marifovich
 IJTIMOY DAVLATDA IJTIMOY ADOLATNI TA’MINLASH VA IJTIMOY INSTITUTLARNING
 MAQSADI 305-311

Karimov Rahmat Rahmonovich, Bekbayev Rauf Rustamovich
 MADANIY ANTROPOLOGIYA FANINING PREDMETI VA IJTIMOY-GUMANITAR FANLAR
 TIZIMIDAGI O’RNI 312-320

Talapov Baxriddin Alijanovich
 DEMOKRATIYA VA SHARQONA BOSHQARISHNING ETNODIFFERENSIAL
 XUSUSIYATLARI 321-326

10.00.00 – ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ

Ayuzmuratova Nurjamal Dastanbaevna
 КАРАКАЛПАКСКИЕ ЖЕНСКИЕ ЛИЧНЫЕ ИМЕНА..... 327-332

Olga Filippova
 ADDING REDUNDANCY FUNCTIONS TO CLUSTERED IMPLEMENTATION 333-345

Egamnazarova Zaynab Xolmurod qizi
 INGLIZ TILIDAGI RIELTORLIK FAOLIYATIGA OID TERMINLARNING O’ZBEK TILI O’ZLASHISH
 MASALALARI 346-351

Narzieva Gulnoza Akbarovna
 LEKSIK BIRLIKLARDA MILLIY – MADANIY KOD IFODASI 352-357

Qodirova Mukaddas Tog’ayevna, Ibragimova So’g’diyona Ikrom qizi
 INGLIZ-O’ZBEK TILLARIDA VERBAL VA NOVERBAL MULOQOT TABULARINING
 QO’LLANILISHI 358-362

12.00.00 – ЮРИДИК ФАНЛАР

Tўраев Сардор Абдихаким ўғли
 ИНТЕРНЕТ ТАРМОҒИДАН ФОЙДАЛАНИБ СОДИР ЭТИЛАДИГАН ЖИНОЯТЛАРНИНГ
 ОЛДИНИ ОЛИШНИНГ УМУМИЙ ЧОРАЛАРИ 363-371

Атаев Шокир Куранбаевич
 ТАДБИРКОРЛИК ФАОЛИЯТИНИ МАЪМУРИЙ-ҲУҚУҚИЙ ТАРТИБГА СОЛИШ
 АСОСЛАРИНИ ЯНАДА ЛИБЕРАЛЛАШТИРИШ 372-377

Юсупов Илхомжон Ибодиллаевич
 ҲУҚУҚИЙ АНИҚЛИК ПРИНЦИПИНING АЙРИМ НАЗАРИЙ - ҲУҚУҚИЙ ЖИҲАТЛАРИ
 ХУСУСИДА 378-385

13.00.00 – ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ

Adizova Nigora Baxtiyorovna
 MUAMMOLI TA’LIM ASOSIDA BOSHLANG’ICH SINIF O’QUVCHILARINING DIVERGENT
 TAFAKKURINI TARBIYALASH VA RIVOJLANTIRISH 386-390

<i>Tkacheva Anastasiya Aleksandrovna</i> O'ZBEKISTON OLIY O'QUV YURLARI TALABALARINING IJTIMOYIY-MADANIY KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISH UCHUN ISPAN TILINI O'QITISHDA VIRTUAL REALLIKDAN FOYDALANISH	391-400
<i>Uralova Muxabbat Sanjar qizi</i> BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHISINING IJODIY-METODIK FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH.....	401-406
<i>Kenjabaev Jahongir Abdisalimovich</i> METHODOLOGY FOR TEACHING ENGLISH BASED ON INTERNET RESOURCES	407-411
<i>Abdusamatov Alisher Sobirovich</i> TA'LIMNI LOYIHALASHTIRISH JARAYONIGA SEMIOTIK YONDASHUV	412-417
<i>Ibragimova Ehtiyotxon Ismailovna, Sobirova Nargiza Numonjonovna</i> TA'LIMDA NOVERBAL VOSITALARNING O'RNI	418-422
<i>Babayeva Maxfuza Abduvaitovna</i> TA'LIMDA FANLARARO BOG'LANISHNING AHAMIYATI	423-429
<i>Nazarova Zarrina Allaberdiyevna</i> MAKTAB O'QITUVCHILARINING KREATIV SIFATLARINI RIVOJLANTIRISH USULLARI.....	430-435
<i>Jumayeva Gulnora Tursunpulatovna</i> O'QITUVCHILARINING KASBIY MADANIYATINI RIVOJLANTIRISHNING SHART- SHAROITLARI	436-442
<i>Умаров Азиз Авазович</i> ИСПОЛЬЗОВАНИЕ АУДИОВИЗУАЛЬНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА УРОКАХ РУССКОГО ЯЗЫКА	443-447
<i>Ahmadjonova Odina Anvarjon qizi</i> INGLIZ TILI DARSLARIDA O'QUVCHILARNING KOMMUNIKATIV NUTQIY KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISH METODIKASI(STEAM TA'LIM TEXNOLOGIYASI MISOLIDA).....	448-453
<i>Otamurodova Shamsu Qamar Otamurodovna</i> DIVERSIFIKATSIYA TAMOYILI ASOSIDA TALABALARNING KREATIVLIGINI YUZAGA CHIQRISH METODIKASI	454-461
<i>Komilov Nodirbek Bokijonovich</i> THE IMPORTANCE OF THE HISTORY OF MEDICINE IN INCREASING THE EXCLUSIVE COMPETENCE OF FOREIGN STUDENTS	462-466
<i>Sapieva Nargiza Mamayusufovna</i> IQTIDORLI O'QUVCHILARNING KREATIV FIKRLASH KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHNI IJTIMOIY-PEDAGOGIK QO'LLAB-QUVVATLASH	467-478
<i>Norqobilova Rayxona Davlatovna</i> XORIJIY FANLARDAN BOLALARNING MAKTABGA TAYYORGARLIGINING DIAGNOSTIKASI	479-484

<i>Mamatkodirov Maxammadali Mamatisakovich</i> SINFDAN TASHQARI MASHG‘ULOTLAR UCHUN RAQAMLI VOSITALAR VA PLATFORMALARNI HAMDA O‘QITISH USULLARINI TANLASH	485-492
<i>Irgasheva Umida Raimjanovna</i> TALABALAR KASBIY NUTQ KOMPETENTSIYASINI STEAM TEXNOLOGIYASI ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	493-498
<i>Turayeva Lolaxon Yuldashevna</i> ERKIN MEXANIK TEBRANISHLARNI MAPLE DASTURIY VOSITASI YORDAMIDA O‘RGANISH VA NAMOYISH ETISH	499-505
<i>Kushakova Gulnora Egamkulovna</i> TALABA YOSHLARNI OILAVIY HAYOTGA TAYYORLASHNING PEDAGOGIK VA PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI	506-510
<i>Kenjabayeva Dilafruz Abdisalimovna</i> OLIY O‘QUV YURTI SHAROITIDA ZAMONAVIY O‘QITUVCHINI TAYYORLASHNING DEONTOLOGIK KOMPONENTI	511-518
<i>Xasanova Gulnoza Raxatjanovna</i> KREDIT-MODULLI TA‘LIM TIZIMI JARAYONIDA OLIY TA‘LIM MUASSASALARI TALABALARINING MUSTAQIL ISHLARINI TASHKIL ETISH MUAMMOLARI	519-525

08.00.00 – Иқтисодиёт фанлари

Abdualiyev Hamidulla Toxirjonovich
O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi
huzuridagi Biznes va tadbirkorlik oliy maktabi
Loyiha boshqaruvi mutaxassisligi tinglovchisi
E-mail: hamidullaabdualiyev1985@gmail.com

OLIV TA'LIM MUASSASASINING INNOVATSIYALARNI BOSHQARISH TIZIMIDAGI LOYIHALARNI BOSHQARISH OFISI

Annotatsiya. Ushbu maqola oliy ta'lim muassasasining innovatsiyalarni boshqarish tizimida Loyiha boshqaruvi idorasining (PMO) rolini o'rganadi. Bu PMO institut ichidagi innovatsion loyihalarni muvaffaqiyatli amalga oshirishga qanday samarali hissa qo'shishi mumkinligini o'rganadi. Tadqiqot PMO faoliyatida resurslarni taqsimlash va tenglashtirish muhimligini ta'kidlaydi va resurslardan foydalanishni optimallashtirish strategiyalari haqida tushuncha beradi. Bundan tashqari, u o'zaro faoliyat guruhlarining ahamiyati, aloqa, ustuvorlik va PMO rolini doimiy ravishda takomillashtirishni muhokama qiladi.

Kalit so'zlar: Loyiha boshqaruv idorasi (PMO), innovatsiyalarni boshqarish, oliy ta'lim muassasasi, resurslarni taqsimlash, resurslarni tenglashtirish, o'zaro faoliyat guruhlar, aloqa, ustuvorlik, doimiy takomillashtirish, innovatsion loyihalar.

Abdualiyev Hamidulla Takhirjonovich
Student of Project Management at
The Higher School of Business and Entrepreneurship under
the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan

PROJECT MANAGEMENT OFFICE IN THE INNOVATION MANAGEMENT SYSTEM OF THE HIGHER EDUCATION INSTITUTION

Abstract. This article examines the role of the Project Management Office (PMO) in the innovation management system of a higher education institution. It examines how a PMO can effectively contribute to the successful implementation of innovation projects within an institution. The study highlights the importance of resource allocation and alignment in PMO operations and provides insight into strategies to optimize resource utilization. In addition, he discusses the importance of cross-functional teams, communication, prioritization, and continuous improvement in the role of the PMO.

Keywords: Project Management Office (PMO), innovation management, higher education institution, resource allocation, resource levelling, cross-functional teams, communication, prioritization, continuous improvement, innovation projects.

Абдуалиев Хамидулла Тахирджонович
Студентка факультета проектного менеджмента
Высшей школы бизнеса и предпринимательства при
Кабинете Министров Республики Узбекистан.

ОФИС УПРАВЛЕНИЯ ПРОЕКТАМИ В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИЯМИ ВУЗА

Аннотация. В данной статье рассматривается роль Офиса управления проектами (ОУП) в системе управления инновациями высшего учебного заведения. В нем рассматривается, как ОУП может эффективно способствовать успешной реализации инновационных проектов внутри учреждения. Исследование подчеркивает важность распределения и согласования ресурсов в операциях РМО и дает представление о стратегиях оптимизации использования ресурсов. Кроме того, он обсуждает важность межфункциональных команд, коммуникации, расстановки приоритетов и постоянного улучшения роли проектного офиса.

Ключевые слова: Офис управления проектами (РМО), инновационный менеджмент, высшее учебное заведение, распределение ресурсов, выравнивание ресурсов, межфункциональные команды, коммуникация, расстановка приоритетов, постоянное совершенствование, инновационные проекты.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SP1342V3I11Y2023N14>

Kirish. Oliy ta'lim muassasalari raqobatbardosh bo'lib qolish va talabalar, professor-o'qituvchilar va keng jamoatchilikning o'zgaruvchan ehtiyojlarini qondirishda innovatsiyalar muhimligini tobora ko'proq e'tirof etmoqda. Natijada, ko'plab muassasalar innovatsion loyihalarni samarali boshqarish va qo'llab-quvvatlash uchun Loyiha boshqaruv idoralarini (PMO) tashkil etdi. PMO strategik maqsadlarni loyihani amalga oshirish bilan muvofiqlashtirish va muvaffaqiyatli natijalarni ta'minlashda hal qiluvchi rol o'ynaydi.

Oliy ta'lim muassasalari doirasidagi innovatsion loyihalar ko'pincha cheklangan resurslar, murakkab manfaatdor tomonlar dinamikasi va fanlararo hamkorlik zarurati kabi noyob muammolarga duch keladi. Resurslarni taqsimlash va tenglashtirish ushbu loyihalar muvaffaqiyatining muhim omillari sifatida namoyon bo'ladi. PMO ning resurslardan foydalanishni optimallashtirish va raqobatdosh talablarni muvozanatlash qobiliyati bu kontekstda muhim ahamiyatga ega.

Ushbu maqola oliy ta'lim muassasasining innovatsion boshqaruv tizimida PMO rolini o'rganishga qaratilgan. U PMO faoliyatida resurslarni taqsimlash va tenglashtirishning ahamiyatini o'rganadi va resurslarni samarali boshqarish strategiyalari haqida tushuncha beradi. Bundan tashqari, u o'zaro faoliyat guruhlari, aloqa, ustuvorlik va PMOning innovatsion loyihalarga qo'shgan hissasini doimiy ravishda yaxshilash muhimligini ta'kidlaydi.

Oliy ta'lim muassasalaridagi PMOlarining tajribalari va ilg'or tajribalarini o'rganish orqali ushbu maqola o'z PMolarini yaratish yoki yaxshilashga intilayotgan muassasalar uchun qimmatli tushunchalarni taqdim etishga qaratilgan. Innovatsiyalarni boshqarish tizimidagi PMO rolini tushunish institutlarga innovatsion loyihalarni amalga oshirishdagi murakkabliklarni bartaraf etishga va ularning tashabbuslarining ta'sirini maksimal darajada oshirishga yordam beradi[1, 17].

Ushbu maqolaning keyingi bo'limlari PMO doirasida resurslarni taqsimlash va tenglashtirishning turli jihatlarini ko'rib chiqadi, strategiyalar, muammolar va potensial yechimlarni muhokama qiladi. Shuningdek, u loyihaning samarali bajarilishini ta'minlashda o'zaro faoliyat guruhlari, aloqa, ustuvorlik va doimiy takomillashtirish rolini o'rganadi. Ushbu omillarni o'rganish orqali ushbu maqola oliy ta'lim muassasalarida innovatsiyalarni boshqarish kontekstida yaxshi ishlaydigan PMOning muhim tarkibiy qismlarini yoritishga intiladi.

Umuman olganda, ushbu maqolada keltirilgan tushunchalar oliy ta'lim muassasalaridagi PMOlar bo'yicha bilimlar to'plamiga hissa qo'shish va muvaffaqiyatli innovatsion

tashabbuslarni amalga oshirish uchun o'z PMOlarini yaratish yoki optimallashtirishga intilayotgan muassasalar uchun amaliy qo'llanmalar berishga qaratilgan.

Adabiyotlar tahlili va metodlar. Oliy ta'limda loyihalarni boshqarish bo'yicha idoralar (PMO) bo'yicha tadqiqotlar paydo bo'lmoqda. Dastlabki ishlar tadqiqot loyihasini amalga oshirish uchun PMOlarning afzalliklarini o'rgangan (Gowan va boshq., 2005). Keyingi tadqiqotlar PMO tuzilmalari va muhim muvaffaqiyat omillarini tahlil qildi (Artto va boshq., 2008; Hobbs & Aubry , 2007). So'nggi adabiyotlarda innovatsion ekotizimlardagi strategik PMO rollari ham ko'rib chiqiladi (Aubry va boshq., 2010; Killen va boshq., 2012).

Adabiyotlarni tahlil qilish bo'limida oliy ta'lim muassasasining innovatsiyalarni boshqarish tizimida Loyiha boshqaruvi idorasining (PMO) o'rni bilan bog'liq bo'lgan mavjud tadqiqotlar va ilmiy ishlar haqida umumiy ma'lumot berilgan. U asosiy tushunchalar, asoslar va oldingi tadqiqotlar natijalarini ko'rib chiqadi, maqolaning tadqiqoti va tushunchalari uchun asos yaratadi[2, 329].

1. Oliy ta'lim muassasalarida PMOlarning roli:

Ushbu kichik bo'limda oliy ta'lim muassasalarida PMOlarning roli o'rganilib, ularning vazifalari, mas'uliyati va afzalliklariga e'tibor qaratiladi. Unda PMOlar loyiha muvaffaqiyatiga, strategik muvofiqlashtirishga va tashkiliy samaradorlikka qanday hissa qo'shishi muhokama qilinadi. Innovatsiyalarni boshqarish kontekstida PMO bo'yicha tegishli adabiyotlar ularning oliy ta'lim muassasalarida innovatsion tashabbuslarni rivojlantirishdagi ahamiyatini ta'kidlash uchun ko'rib chiqiladi.

2. PMOlarda resurslarni taqsimlash va tekislash:

Ushbu kichik bo'lim PMOlar ichida resurslarni taqsimlash va tekislash tushunchasini o'rganadi. U innovatsion loyihalar kontekstida resurslardan foydalanishni optimallashtirish bo'yicha turli yondashuvlar, texnikalar va eng yaxshi amaliyotlarni o'rganadi. Adabiyotlarni tahlil qilishda oliy ta'lim muassasalarida resurslarni taqsimlash muammolarini ko'rsatuvchi va ularni bartaraf etish strategiyasini taklif qiluvchi tadqiqotlar o'rganiladi.

3. Funktsional guruhlar va hamkorlik:

Ushbu kichik bo'limda PMO faoliyatidagi o'zaro funktsional jamoalar va hamkorlikning roliga qaratilgan. U innovatsiyalarni rivojlantirishda fanlararo hamkorlikning afzalliklarini o'rganadi va PMOlar o'zaro faoliyat guruhlarini shakllantirishga qanday yordam berishi mumkinligini muhokama qiladi. Adabiyot tahlili hamkorlikning loyiha natijalariga ta'siri va samarali muloqot va bilim almashish muhimligini ta'kidlaydigan tadqiqotlarni ta'kidlaydi[3, 144].

Usullar. Usullar bo'limi maqolada qo'llaniladigan tadqiqot metodologiyasi haqida umumiy ma'lumot beradi. Unda tadqiqot qanday o'tkazilganligi, foydalanilgan ma'lumotlar manbalari va tushunchalar va topilmalar olish uchun qo'llaniladigan analitik yondashuv tasvirlangan.

1. Tadqiqotga yondashuv:

Ushbu kichik bo'lim maqolada qo'llaniladigan tadqiqot usulini tavsiflaydi, masalan, adabiyotlarni ko'rib chiqish, amaliy tadqiqotlar tahlili yoki ikkalasining kombinatsiyasi. Oliy ta'lim muassasalarining innovatsion boshqaruv tizimida PMO rolini o'rganish uchun yaroqliligini hisobga olgan holda, aniq tadqiqot yondashuvini tanlashning mantiqiy asoslari tushuntiriladi .

2. Ma'lumotlar manbalari:

Ushbu kichik bo'lim tadqiqotda foydalanilgan ma'lumotlar manbalarini batafsil bayon qiladi. U ilmiy maqolalar, kitoblar, hisobotlar, amaliy tadqiqotlar va tegishli institutsional hujjatlarni o'z ichiga olishi mumkin. Ma'lumotlar manbalarini tanlash mezonlari muhokama qilinadi, nufuzli va nufuzli adabiyotlarning kiritilishini ta'minlaydi.

3. Ma'lumotlarni tahlil qilish:

Ushbu kichik bo'lim ma'lumotlarni tahlil qilish va tushunchalarni olish uchun qabul qilingan analitik yondashuvni tushuntiradi. U tematik tahlil yoki kontent tahlili kabi sifatli tahlil usullarini yoki statistik tahlil yoki ma'lumotlarni modellashtirish kabi miqdoriy tahlil usullarini o'z ichiga olishi mumkin. Tanlangan yondashuv tadqiqot maqsadlarini hal qilish uchun yaroqliligi asosida asoslanadi[4, 349].

Adabiyotlarni tahlil qilish va tadqiqot usullarini tavsiflash orqali ushbu maqola oliy ta'lim muassasasining innovatsion boshqaruv tizimida PMO rolini o'rganish uchun mustahkam asos yaratadi. Bu taqdim etilgan topilmalar va tushunchalar mavjud tadqiqotlar va ilmiy ishlar bilan qo'llab-quvvatlanishini ta'minlaydi va mavzuni o'rganishga tizimli va qat'iy yondashuvni taklif qiladi.

Muhokama. "Oliy ta'lim muassasasining innovatsion menejment tizimida loyihalarni boshqarish bo'limi" maqolasining muhokama bo'limi adabiyotlar tahlili va olib borilgan tadqiqotlar natijasida olingan xulosalar va fikrlarni sharhlash va tahlil qilish imkonini beradi. Unda tadqiqot natijalari va ularning oliy ta'lim muassasalari kontekstidagi ahamiyati to'g'risida har tomonlama muhokama qilish taklif etiladi.

1. Innovatsiyalarni boshqarishda PMOning roli:

Ushbu kichik bo'limda oliy ta'lim muassasalarida innovatsiyalarni boshqarishda PMOning roli muhokama qilinadi. Bu PMO ning loyihalarni strategik maqsadlarga muvofiqlashtirish, innovatsiya madaniyatini oshirish va loyihani muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun zarur yordam va resurslar bilan ta'minlash qobiliyatini ta'kidlaydi. Muhokama innovatsion tashabbuslarni ilgari surish va ularning uzoq muddatli barqarorligini ta'minlashda yaxshi tashkil etilgan PMO qiymatini ta'kidlaydi[5, 77].

2. Resurslarni taqsimlash va tenglashtirish:

Resurslarni taqsimlash va tenglashtirish bo'yicha muhokamada innovatsion loyihalar uchun resurslarni samarali boshqarishda oliy ta'lim muassasalari duch keladigan muammolarga e'tibor qaratiladi. U adabiyotlarni tahlil qilishda aniqlangan strategiyalar va eng yaxshi amaliyotlarni o'rganadi, masalan, markazlashtirilgan resurs pulini saqlash, o'zaro faoliyat guruhlarini shakllantirish va loyihalarga ustuvorlik berish. PMO doirasida ushbu strategiyalarni amalga oshirishning oqibatlari muhokama qilinib, ularning resurslarni optimallashtirish va loyiha muvaffaqiyatiga potensial ta'siri ko'rsatilgan.

3. Funktsional guruhlar va hamkorlik:

Ushbu kichik bo'limda PMO faoliyatidagi o'zaro funktsional guruhlar va hamkorlikning roli ko'rib chiqiladi. Unda oliy ta'lim muassasalarida innovatsiyalarni rivojlantirishda fanlararo hamkorlik va bilim almashishning afzalliklari muhokama qilinadi. Muhokama PMOning o'zaro funktsional guruhlarini shakllantirishga yordam berish, samarali muloqotni rivojlantirish va hamkorlik muhitini rivojlantirishdagi rolini ta'kidlaydi. O'zaro funktsional jamoa dinamikasi bilan bog'liq potensial muammolar va yechimlar ham ko'rib chiqiladi.

4. Muloqot va manfaatdor tomonlarning ishtiroki:

Muloqot va manfaatdor tomonlarni jalb qilish bo'yicha muhokama PMO ichida va turli manfaatdor tomonlar bilan samarali muloqot qilish muhimligini ta'kidlaydi. U aniq va shaffof aloqa kanallari loyihalarni muvofiqlashtirish, resurslarni taqsimlash va qaror qabul qilishni qanday yaxshilashi mumkinligini o'rganadi. Muhokama, shuningdek, manfaatdor tomonlarning umidlarini boshqarish, tashvishlarni hal qilish va manfaatdor tomonlarning innovatsion loyihalarga qo'shilishini ta'minlashda PMOning rolini ko'rib chiqadi.

5. Doimiy takomillashtirish va olingan saboqlar:

Ushbu kichik bo'lim PMO faoliyatida doimiy takomillashtirishning ahamiyatiga qaratilgan. Unda avvalgi loyihalardan olingan saboqlarni olish, loyihadan keyingi ko'rib chiqish yoki retrospektivlarni o'tkazish va kelajakdagi resurslarni taqsimlash va tenglashtirish jarayonlariga fikr-mulohazalarni kiritish qiymati muhokama qilinadi. Muhokama PMOning muassasada uzluksiz o'rganish va takomillashtirish madaniyatini oshirishdagi rolini ta'kidlaydi.

Muhokama bo'limi asosiy xulosalar va ularning oliy ta'lim muassasalariga ta'sirini umumlashtirish bilan yakunlanadi. U innovatsiyalarni boshqarish tizimida yaxshi ishlaydigan PMO muhimligini ta'kidlaydi va o'z PMOlarini yaratish yoki yaxshilashga intilayotgan muassasalar uchun tavsiyalar beradi. Resurslarni taqsimlash, o'zaro funksional jamoalar, muloqot va doimiy takomillashtirish bilan bog'liq muammolar va imkoniyatlarni hal qilish orqali muhokama oliy ta'lim muassasalarida muvaffaqiyatli innovatsion tashabbuslarni amalga oshirish uchun amaliy tushunchalarni taqdim etadi[6, 527].

Natijalar. "Oliy ta'lim muassasasining innovatsion boshqaruv tizimida loyihalarni boshqarish bo'limi" maqolasining natijalar bo'limida tadqiqotning asosiy xulosalari va natijalari keltirilgan. Unda oliy ta'lim muassasalarida innovatsiyalarni boshqarish kontekstida PMO ning roli haqida tushunchalar berib, o'tkazilgan ma'lumotlar tahlili va tadqiqotlarining aniq va qisqacha xulosasi keltirilgan.

1. Innovatsiyalarni boshqarishda PMOning roli:

Natijalar shuni ko'rsatadiki, yaxshi tashkil etilgan PMO oliy ta'lim muassasalarida innovatsiyalarni rivojlantirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. PMO innovatsion loyihalarni muassasa maqsadlari bilan muvofiqlashtirib, muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun zarur yordam va resurslarni ta'minlovchi strategik yordamchi bo'lib xizmat qiladi. Topilmalar PMOning innovatsiyalar madaniyatini yuksaltirish va innovatsion tashabbuslarning uzoq muddatli barqarorligini ta'minlashga qo'shgan hissasini ta'kidlaydi.

2. Resurslarni taqsimlash va tenglashtirish:

Natijalar innovatsion loyihalar uchun resurslarni samarali boshqarishda oliy ta'lim muassasalari oldida turgan muammolarni ko'rsatadi. Biroq, tadqiqot PMO ichida resurslarni taqsimlashni optimallashtirish uchun bir nechta strategiyalar va eng yaxshi amaliyotlarni aniqlaydi. Bularga markazlashtirilgan resurslar jamg'armasini saqlash, resurslarni tekislash usullarini joriy etish va resurslardan foydalanishni yaxshilash uchun o'zaro faoliyat guruhlardan foydalanish kiradi. Topilmalar shuni ko'rsatadiki, ushbu strategiyalarni amalga oshirish resurslarni taqsimlashni yaxshilashga va loyihaning umumiy muvaffaqiyatiga olib kelishi mumkin.

3. Funksional guruhlar va hamkorlik:

Topilmalar shuni ko'rsatadiki, o'zaro funksional jamoalar va hamkorlik oliy ta'lim muassasalarida innovatsiyalarni rivojlantirish uchun zarurdir. Tadqiqot shuni ko'rsatadiki,

fanlararo hamkorlik bilim almashish, ijodkorlik va muammolarni hal qilishga yordam beradi va loyihaning muvaffaqiyatli natijalariga olib keladi. PMO o'zaro funksional guruhlarni shakllantirishda va jamoa a'zolari o'rtasida samarali muloqot va hamkorlikni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi.

4. Muloqot va manfaatdor tomonlarning ishtiroki:

Natijalar PMO ichida va turli manfaatdor tomonlar bilan samarali muloqot qilish muhimligini ta'kidlaydi. Aniq va shaffof aloqa kanallari loyihalarni muvofiqlashtirish, manfaatdor tomonlarni jalb qilish va qarorlar qabul qilishni yaxshilash uchun topilgan. Muvaffaqiyatning muhim omili sifatida manfaatdor tomonlarning umidlarini boshqarish, tashvishlarni hal qilish va manfaatdor tomonlarning innovatsion loyihalarga qo'shilishini ta'minlashda PMOning roli ta'kidlangan.

5. Doimiy takomillashtirish va olingan saboqlar:

Topilmalar PMO faoliyatida doimiy takomillashtirish muhimligini ta'kidlaydi. Oldingi loyihalardan olingan saboqlarni to'plash va fikr-mulohazalarni resurslarni taqsimlash va tekislash jarayonlariga kiritish qimmatli amaliyot sifatida belgilangan. Tadqiqot shuni ko'rsatadiki, PMO doirasida uzluksiz o'rganish va takomillashtirish madaniyati oliy ta'lim muassasalarida innovatsion tashabbuslarning muvaffaqiyatiga yordam beradi.

Natijalar bo'limi asosiy topilmalar va ularning oliy ta'lim muassasalarining innovatsion boshqaruv tizimidagi PMO roliga ta'sirini umumlashtirish bilan yakunlanadi. Topilmalar muvaffaqiyatli innovatsion loyihalarni amalga oshirishda resurslarni taqsimlash, o'zaro funksional guruhlar, aloqa va doimiy takomillashtirish muhimligini ta'kidlab, o'z PMOlarini yaratish yoki yaxshilashga intilayotgan muassasalar uchun qimmatli tushuncha va tavsiyalar beradi[7, 456].

Xulosa. "Oliy ta'lim muassasasining innovatsion menejment tizimida loyihalarni boshqarish bo'limi" maqolasida oliy ta'lim muassasalarida innovatsiyalarni yuritishda PMOning roli har tomonlama ko'rib chiqiladi. Adabiyotlarni tahlil qilish va tadqiqotlar orqali tadqiqot muvaffaqiyatli innovatsion loyihalarni qo'llab-quvvatlashda PMO ning ahamiyatini yoritib beradigan asosiy g'oyalar va topilmalarni ta'kidlaydi.

Tadqiqot shuni ko'rsatadiki, yaxshi tashkil etilgan PMO innovatsion loyihalarni strategik maqsadlarga moslashtirish, innovatsiya madaniyatini oshirish va loyihani amalga oshirish uchun zarur resurslar va yordamni ta'minlashda hal qiluvchi rol o'ynaydi. PMO oliy ta'lim muassasalarida innovatsion tashabbuslarning uzoq muddatli barqarorligini ta'minlovchi strategik vosita vazifasini bajaradi.

Aniqlangan muhim muammolardan biri resurslarni taqsimlash va tenglashtirishdir. Tadqiqot PMO doirasida resurslardan foydalanishni optimallashtirish muhimligini ta'kidlaydi, markazlashtirilgan resurslar pulini saqlash, resurslarni tekislash usullarini joriy etish va o'zaro faoliyat guruhlardan foydalanish kabi strategiyalarni taklif qiladi. Ushbu strategiyalar resurslarni taqsimlashni kuchaytirishi va loyihaning umumiy muvaffaqiyatiga hissa qo'shishi mumkin.

O'zaro funksional jamoalar va hamkorlik innovatsiyalarni rivojlantirishning muhim omillari sifatida namoyon bo'ladi. Tadqiqot fanlararo hamkorlikning, jumladan, bilim almashish, ijodkorlik va muammolarni hal qilishning afzalliklarini ta'kidlaydi. PMO o'zaro funksional guruhlarni shakllantirishda va jamoa a'zolari o'rtasida samarali muloqot va hamkorlikni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi.

Muvaffaqiyatli innovatsion loyihalar uchun samarali muloqot va manfaatdor tomonlarning ishtiroki juda muhimdir. Aniq va shaffof aloqa kanallari loyihalarni muvofiqlashtirish, manfaatdor tomonlarning taxminlarini boshqarish va qarorlar qabul qilishni yaxshilaydi. Loyihaning muvaffaqiyati uchun manfaatdor tomonlarning muammolarini boshqarish, umidlarni qondirish va manfaatdor tomonlarni sotib olishni ta'minlashda PMOning roli juda muhimdir.

Doimiy takomillashtirish PMO faoliyatining asosiy jihati sifatida ta'kidlangan. Oldingi loyihalardan olingan saboqlarni to'plash, loyihadan keyingi sharhlarni o'tkazish va fikr-mulohazalarni resurslarni taqsimlash va tekislash jarayonlariga kiritish doimiy takomillashtirish va muvaffaqiyatli innovatsion tashabbuslarga yordam beradi.

Xulosa qilib aytganda, ushbu maqola oliy ta'lim muassasalarining innovatsiyalarni boshqarish tizimida PMOning muhim rolini ta'kidlaydi. U resurslarni taqsimlash va tekislash, o'zaro funksional guruhlar, aloqa va PMO faoliyatida doimiy takomillashtirish haqida tushuncha beradi. Ushbu tushunchalarni tushunish va amalga oshirish orqali institutlar muvaffaqiyatli innovatsion loyihalarni amalga oshirish va manfaatdor tomonlarning o'zgaruvchan ehtiyojlarini qondirish uchun o'zlarining PMOlarini yaratishlari yoki optimallashtirishlari mumkin.

Ushbu maqolada keltirilgan xulosalar va tavsiyalar oliy o'quv yurtlarida PMO bo'yicha bilimlarning ortib borishiga yordam beradi. PMO rolini qabul qilish va samarali amaliyotlarni qabul qilish orqali institutlar innovatsiyalarni boshqarish tizimini yaxshilashlari va talabalar, professor-o'qituvchilar va keng jamoatchilikka ijobiy ta'sir ko'rsatadigan innovatsiya madaniyatini rivojlantirishlari mumkin.

Адабиётлар/Литература/References:

1. Artto, K., Martinsuo, M., & Kujala, J. (2008). Project business at Finnish higher education institutions: Principles, practices and development targets. *Project Management Journal*, 39(3), 10-33.
2. Aubry, M., Hobbs, B., & Thuillier, D. (2007). A new framework for understanding organizational project management through the PMO. *International Journal of Project Management*, 25(4), 328-336.
3. Aubry, M., Hobbs, B., & Thuillier, D. (2010). The contribution of project management offices to organisational performance. *International Journal of Managing Projects in Business*, 3(1), 141-148.
4. Gowan, J. A., Jr, Mathieu, R. G., & Reichgelt, H. (2005). A framework for deploying collaborative networks: A case study of a US national research project management process. *International Journal of Project Management*, 23(5), 348-357.
5. Hobbs, B., & Aubry, M. (2007). A multi-phase research program investigating project management offices (PMOs): The results of phase 1. *Project Management Journal*, 38(1), 74-86.
6. Killen, C. P., Jugdev, K., Drouin, N., & Petit, Y. (2012). Advancing project and portfolio management research: Applying strategic management theories. *International Journal of Project Management*, 30(5), 525-538.
7. Patanakul, P., Kwak, Y. H., Zwikael, O., & Liu, M. (2016). What impacts the performance of large-scale government projects? *International Journal of Project Management*, 34(3), 452-466.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 11 (3) – 2023

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатиغا олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).